

ת"פ 29989/02/14 - מדינת ישראל נגד מחמוד חמור

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 29989-02-14 מדינת ישראל נ' חמור (עציר)
בפני כב' השופט רון שפירא, סגן נשיא
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם מחמוד חמור (עציר)

גזר דין

העבירות בהן הורשע הנאשם

הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בחמישה אישומים שונים ובעבירות שיוחסו לו, כדלקמן:

אישום ראשון - עבירה לפי סעיף 402א' לחוק העונשין, התשל"ז - 1977;

אישום שני - עבירה לפי סעיף 402א' לחוק העונשין, התשל"ז - 1977;

אישום שלישי - גניבה, לפי סעיף 383 + 384 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977;

אישום רביעי - עבירה לפי סעיף 402א' לחוק העונשין, התשל"ז - 1977;

אישום חמישי - עבירה לפי סעיף 402א' לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

בתמצית, מדובר בחמישה מקרים שבכולם חטף הנאשם תיקים מנשים וגנב את תכולתן. ההבדל היחידי שבין האישום השלישי לבין יתר האישומים הוא שבכל המקרים, למעט האישום השלישי, הייתה כרוכה חטיפת התיק בהפעלת כוח כלפי גופה של האישה אשר אחזה בתיק, הכל כפי שפורט בכתב האישום. באישום השלישי היה התיק שנחטף מונח ליד המתלוננת, כאשר הרצועה לא הייתה על גופה, ומטעם זה לא בוצעה כל הפעלת כוח כנגד גופה של המתלוננת. ואולם כאמור, ולמעט הבדל זה, מדובר במעשים זהים ומכאן גם העבירות השונות שיוחסו לנאשם.

כאמור, הנאשם הודה והורשע בכל העבירות שיוחסו לו.

נעיר כי קודם להרשעתו, טען הנאשם כי היה מקום להאשימו בעבירות שחומרן פחותה, וזאת על בסיס אותה מסכת עובדתית. לעניין זה ניתנה החלטה ביום 22.4.14, אשר פירטה את הטענות ודחתה אותן. יצוין כי בסיפא אותה החלטה צוין, כי עניין נסיבות ביצוע העבירות הן בגדר הטענות אשר ניתן יהיה להעלות בהתאם להוראות סעיף 40ט' לחוק העונשין, התשל"ז - 1977. לעניין זה עוד אתייחס בהמשך. בכל מקרה, ולאחר שנדחתה הטענה לעניין הוראות החיקוק שיש לייחס לנאשם בכתב האישום, הודה הנאשם בכתב האישום כפי שהוא, לרבות העבירות המפורטות בו.

תסקיר שירות המבחן והטיעון לעונש

הנאשם יליד 1994. בהתאם, קיימת חובה להגשת תסקיר בעניינו. לבית המשפט הוגש תסקיר. מחמת צנעת הפרט לא אפרט את מלוא תוכנו של התסקיר. יצוין בתמצית, כי מדובר בנאשם אשר הגיע ממשפחה קשת-יום. אביו נטש את הבית בהיותו ילד. הנאשם מוכר לשירות המבחן עוד מעת היותו קטין, ובעבר אף שהה בהוסטל, וזאת בין היתר בהמשך למעורבותו בעבירות שפורטו בת"פ 833-08-10 של בית המשפט המחוזי בחיפה. יצוין כי במקרה זה חבר הנאשם לשלושה אחרים שהועמדו לדין בעבירת שוד (ואחד מהם גם בעבירות כנגד שוטרים). לנאשם יוחסה עבירה של קבלת נכסים שהושגו בפשע. בסיכומי של דבר הוחלט שלא להרשיע את הנאשם, הוא הועמד בפיקוח של שירות המבחן ונקבע כי ישנה בהוסטל תחת צו פיקוח.

שירות המבחן ציין את הרקע האישי ומעורבותו של הנאשם בפלילים. בסיכומי של התסקיר קבע שירות המבחן כי הגם שהנאשם הודה בביצוע העבירות, לא התרשם שירות המבחן כי קיים חיבור אמיתי בכישלונם של הנאשם. כפועל יוצא מכך סבר שירות המבחן, כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות עבירות בעתיד, ונמנע מכל המלצה טיפולית.

ב"כ המאשימה טענה כי במקרה זה מדובר בסדרה של מעשי שוד, שהם עבירות חמורות. בשים לב לחומרת העבירות, כמפורט בהוראות החוק, ובשים לב לריבוי המקרים ולנסיבות ביצועם, סברה ב"כ המאשימה כי בכל הנוגע לעבירות השוד, ראוי לקבוע מתחם ענישה הולם שיהיה בין 2 שנות מאסר וחצי לבין 4 שנות מאסר בפועל לכל אחד מהמקרים, כאשר באישום השלישי שעניינו בעבירת גניבה, מתחם הענישה צריך להיות בין מאסר מותנה לבין שנת מאסר בפועל. המאשימה מבקשת לקבוע תקופת מאסר לכל מקרה בנפרד, ולהורות כי תקופות המאסר ירוצו במצטבר.

ב"כ הנאשם ציין את גילו הצעיר של הנאשם והיותו בגדר של "בגיר צעיר" כמשמעו בפסיקת בתי המשפט. הסנגור ציין את הרקע המשפחתי הקשה ממנו בא הנאשם וכן ביקש להתחשב בהודאתו המיידית במיוחס לו, הן בשלב החקירה והן מאוחר יותר, בבית המשפט. כפי שצוין, הנאשם אכן הודה מיד בפתח משפטו בכל עובדות כתב האישום, וטענותיו היו בעניין משפטי, בכל הנוגע להוראות החיקוק שיש לייחס לו. בעניין זה ניתנה החלטת בית משפט. עוד ציין ב"כ הנאשם, כי בנסיבות אלו יש לראות את נסיבות ביצוע המעשים בהם הורשע, הגם שהם בגדר של עבירות חמורות, כמעשים שנסיבותיהם נוטות לקולא, ובהתאם מתחם הענישה ההולם צריך להיות של ענישה פחותה בהרבה, אשר תביא בחשבון את כל הנתונים ותגזור עונש אשר יתיר בידי הנאשם פתח של תקווה לחזור אל החברה הנורמטיבית.

הנאשם ביקש את סליחתו של בית המשפט ועתר להתחשבות במצבו.

שיקולי בית המשפט לעניין הענישה

קביעת מתחם העונש ההולם

בקביעת מתחם הענישה בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, יש לקחת בחשבון מספר שיקולים: הערך החברתי שנפגע, מידת הפגיעה בו, נסיבות הקשורות בביצוע העבירה ומדיניות הענישה הנוהגת. יודגש, עם זאת, כי מתחם העונש ההולם אינו חופף בהכרח את הענישה הנוהגת אלא את מדיניות הענישה הראויה במקרה הנדון.

הערך החברתי שנפגע

הערך החברתי המוגן הוא הזכות להגנה על הקניין וכן הזכות לשלמות הגוף ולפרטיות. במעשיו גרם הנאשם לפגיעה בערכים מוגנים אלו, זאת כאשר חטף את תיקיהן של המתלוננות, פגע ברכושן, בחלק המקרים פגע גם בגופן, ובנוסף חדר לפרטיותן. כל עבירות הרכוש במקרה שבפני, גם אם לא נלוותה אליהם כל פעולה של אלימות פיזית, פוגעות בקנינו ובפרטיותו של נפגע העבירה.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

נסיבות ביצוע העבירות פורטו בכתב האישום, בו הודה הנאשם. ייאמר מיד, כי במדרג החומרה של עבירות השוד, לרבות עבירות לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, הרי שמדובר במעשים במדרג החומרה הנמוך. בכל המקרים לא הופעלה אלימות פיזית קשה כנגד המתלוננות. עיקר הפעלת הכוח כלפי גופן הייתה מעצם משיכת הארנק/תיק אשר הוחזק על ידן או שהיה תלוי על גופן. באישום הראשון בעט הנאשם במתלוננת, וזאת כדי להפיל אותה ולחטוף את תיקה. באישום הרביעי דחף הנאשם את המתלוננת וגרם לנפילתה, וזאת מעבר למשיכת התיק מגופה. בשני האישומים הנוספים שעניינם שוד, הייתה הפעלת הכוח בדרך של משיכת התיק. מעשים אלה חמורים, ואולם במדרג עבירות השוד הרי שחומרתם, באופן יחסי, נמוכה (זאת ככל שחומרת המעשה נמדדת על פי עוצמת האלימות שננקטה). יוער כי באישום השלישי מדובר בעבירת גניבה, בלא שנלוותה לה אלימות או הפעלת כוח. לעניין נסיבות ביצוע העבירות, כשיקול למתחם הענישה, מביא בית המשפט בחשבון כי הפער העובדתי בין עבירות השוד, בהן הורשע הנאשם, לבין עבירות של תקיפה לשם גניבה, במקרים שבפני, הינו פער זניח. עניין זה נלקח בחשבון בנוגע למתחם העונש ההולם בכל אחד ממקרי השוד.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

במקרה שבפני, סבור אני כי יש להביא בחשבון את הודאתו המיידית של הנאשם בביצוע העבירות בהן הורשע, זאת מיד עם חקירתו הראשונית ובהמשך בפתח משפטו. עוד סבור אני כי יש להביא, כנתון שיישקל לכף הזכות, את היותו של הנאשם בגדר של "בגיר צעיר", כפי שהוגדר בפסיקת בית המשפט העליון, וכן את העובדה שזה יהיה מאסרו הראשון של הנאשם, על כל המשתמע מכך. ההלכה הפסוקה היא כי נתונים אלו פועלים כשיקול לקיצור תקופת מאסר שתיגזר. בנוסף יש להביא בחשבון את נסיבות חייו והנתק ממשפחה תומכת, רקע שתרם להידרדרות לעולם הפשיעה.

מתחם העונש ההולם

בהביאי בחשבון את כל הנתונים בעניינו של הנאשם ונסיבות העבירות שבביצוען הורשע, אני קובע כי מתחם העונש ההולם לכל אחת מעבירות השוד שבביצוען הורשע הוא בין שנת מאסר אחת לארבע שנות מאסר. בכל הנוגע לאישום בו

הורשע הנאשם בגניבה, אני קובע כי מתחם העונש ההולם הוא בין עונש של מאסר מותנה לבין עונש של שנת מאסר לריצוי בפועל.

קביעת העונש ההולם בתוך המתחם

אני קובע כי במקרה שבפני יש לאבחן בין מקרי השוד שבאישומים הראשון והרביעי, לבין אירועי השוד באישומים השני והחמישי. באישומים השני והחמישי הייתה הפעלת הכוח כנגד נפגעות העבירה "רק" בדרך של משיכת התיק מגופן של נפגעות העבירה. במקרים אלו סבור אני כי העונש ההולם הוא שנת מאסר בכל אירוע. באישום הראשון בעט הנאשם ברגלה של נפגעת העבירה כדי למנוע את התנגדותה. באישום הרביעי דחף הנאשם את נפגעת העבירה והפילה אל הארץ. אני קובע כי באישומים אלו, בהן נקט הנאשם באלימות כנגד נפגעות המעשה, העונש ההולם צריך לעמוד על שנה וחצי של מאסר בכל מקרה. בכל הנוגע לעבירת הגניבה אני קובע כי בנסיבות העניין יעמוד העונש ההולם על חצי שנת מאסר לריצוי בפועל.

הצטברות העונשים

הנאשם הורשע בחמישה אישומים שונים. המעשים בוצעו בפער זמנים האחד מהשני. עצם העובדה שנכללו בכתב אישום אחד אינה עילה לחפיפת עונשים. גם מתחמי העונש ההולם והעונש הקבוע בחוק אינם תומכים בחפיפה. ההקלה בעונש נלקחה בחשבון בקביעת העונש בתוך המתחם על הצד הקל לכל אחד מהמקרים בנפרד. בהתאם אני קובע כי הנאשם ירצה את עונשי המאסר במצטבר.

סטייה מהמתחם ומהעונש ההולם

במקרה שבפני לא מצאתי מקום לסטות ממתחם העונש ההולם. המעשים אינם במדרג החומרה המצדיקים סטייה בדרך של החמרה. בכל הנוגע לסיכויי שיקום - על אף שהנאשם הודה בביצוע העבירות, הרי שתסקיר שירות המבחן, ביחד עם מעורבותו הקודמת בפלילים, מצביעים על רמת מסוכנות גבוהה והעדר סיכויים ממשיים לשיקום. בנסיבות אלו אין מקום להקל בעונש בדרך של סטייה מהמתחם שנקבע.

סיכום הענישה וגזר הדין

בסיכומי של דבר, לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ומכל הטעמים שפורטו, אני גוזר את דינו של הנאשם כדלקמן:

אני גוזר על הנאשם 78 חודשי מאסר (שהם שש וחצי שנים), מהם 66 חודשי מאסר לריצוי בפועל (חמש וחצי שנים) והיתרה, 12 חודשים, כמאסר על תנאי. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור בתוך 3 שנים כל עבירת רכוש וכן כל עבירת אלימות פיזית, וירשע בגינה.

בנסיבות העניין, לא מצאתי מקום לגזור על הנאשם קנס כספי.

אני מחייב את הנאשם לפצות כל אחת מנפגעות העבירות שביצע, ולשלם לה סך של 1,000 ₪. יובהר כי אין בסכום זה כדי למצות את נזקי נפגעות העבירה, ופתוחה בפני נפגעות העבירה הדרך לנקוט בהליך אזרחי למיצוי סעדיהן, כפי שימצאו לנכון.

אני מסב את תשומת לב שב"ס כי בשים לב לגילו הצעיר של הנאשם, וכן בשים לב לרקע האישי, כמפורט בתסקיר, ראוי יהיה לשלב את הנאשם בתוכנית מתאימה במסגרת חינוכית, וזאת כדי להכשירו במידת האפשר לחיים נורמטיביים לאחר סיום תקופת מאסרו.

זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט העליון.

ניתן היום, ג' תמוז תשע"ד,
01 יולי 2014, במעמד
הצדדים ובאי כוחם.
ר' שפירא, ס. נשיא